

SLEDOVÁNÍ ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ V RÁMCI NÁKLADŮ PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ

Zdeněk Hruška, Lilia Dvořáková

ÚVOD

Environmentální daně by měly působit jako nápravný a zároveň preventivní prostředek pro odstraňování negativních externalit, které nabývají podobu znečišťování životního prostředí. Baranzini (2000) uvádí, že environmentální daně mají přímý a nepřímý efekt. **Přímý efekt** spočívá v růstu cen škodlivých produktů, což způsobuje změny ve struktuře spotřeby nebo ekologicky efektivní investice. **Nepřímý efekt** zahrnuje podporu přímého efektu, kdy z výnosů plynoucích z environmentálních daní jsou financovány projekty podporující životní prostředí. Přímý efekt environmentálních daní má dopad na výši cen podnikových vstupů, které podléhají environmentálnímu zdanění. Ekins (1999) dále uvádí, že environmentální daně mohou vést ke **snížení výrobních nákladů**, neboť podniky, kterým se zvyšuje cena vstupů, jsou nuceny vyhledávat úspory a zvyšovat efektivitu výrobních procesů. Zároveň působí environmentální daně jako motivační faktor pro podniky. Jedná se o motivační faktor ve smyslu omezování poškozování životního prostředí například formou využívání ekologicky šetrnějších výrobních vstupů. V této souvislosti lze předpokládat, že podniky budou více motivovány k zavádění **inovací** ve výrobních procesech a budou se snažit po zdanění vybraných výrobních vstupů nalézat alternativní řešení. Toto tvrzení potvrzuje i Albrecht (2006), který konstatuje, že environmentální daně mohou vést ke změně chování podniků vedoucí ke zlepšování životního prostředí.

Náklady představují jednu ze základních ekonomických veličin v podnikatelském prostředí. Kovanicová et al. (2003) definují náklad jako „...*snížení ekonomického prospěchu během účetního období, a to jednak ve formě snížení aktiv, jednak ve formě zvýšení*

dluhů; obojí ústní v konečném důsledku (snížením zisku běžného období) do snížení vlastního kapitálu.“ Toto je pojetí nákladů z hlediska účetního, to znamená, že se jedná dle Hořejší et al. (2008) o explicitní náklady. V tomto ohledu budou dále zkoumány environmentální daně, které jsou součástí nákladů podnikatelských subjektů, neboť jejich zavedením dochází k růstu pořizovacích cen vybraných produktů. Sledování a řízení nákladů představuje jednu ze základních činností podnikového managementu, neboť pouze efektivní řízení nákladových položek podniku vede k dosahování ekonomických cílů podniku. Náklady mohou být v podnikatelských subjektech sledovány buď absolutně, nebo v relativním vyjádření, kdy jsou dávány do matematického vztahu k určité veličině.

METODIKA A CÍLE

Zpracování příspěvku bylo provedeno na základě rešerše dostupných odborných zdrojů formou desk research. Vycházeno bylo z monografických publikací, příspěvků v odborných časopisech, platné legislativy a dalších zdrojů. Dále byly využity metody reportingu, deskripce, explanace a další. V obecné rovině má výzkum převážně kvalitativní charakter. Hlavním cílem příspěvku je identifikovat způsob sledování environmentálních daní v rámci podnikových nákladů a navrzení poměrových ukazatelů vedoucích k ucelenému pohledu na tuto problematiku přispívající k efektivnímu řízení nákladů u podnikatelských subjektů. Autoři v rámci provedeného výzkumu vycházeli rovněž z výsledků již realizovaného výzkumu, které byly publikovány jak v odborných časopisech, tak na odborných vědeckých konferencích (viz například Hruška & Dvořáková, 2012; Hruška & Dvořáková, 2013). Praktické ověření navrženého postupu účtování bylo provedeno

na příkladu nákupu pevných paliv, kdy bylo uvažováno černé uhlí, a cena byla stanovena na základě průměrné ceny na trhu při uvažování zrnitosti 30 – 60 mm.

Příspěvek byl zpracován s podporou projektu SGS-2013-040 - Paradigma vývoje v 21. století a jeho vliv na chování ekonomických subjektů.

1. ENVIRONMENTÁLNÍ DANĚ JAKO SOUČÁST POŘIZOVACÍ CENY URČITÝCH VÝROBNÍCH VSTUPŮ

Především výrobní podnikatelské subjekty způsobují dle charakteru jejich výrobní činnosti poškozování životního prostředí v různé výši. Toto poškození označuje Vaněček (1995) jako společenské náklady neboli negativní externality a všeobecným cílem je internalizace těchto externalit, k čemuž slouží mimo jiné environmentální daně. Zavedení environmentálních daní v České republice od roku 2008 se projevilo u podniků (konečných spotřebitelů) růstem cen výrobních vstupů, které podléhají environmentálnímu zdanění, proto lze doporučit sledování environmentálních daní v rámci analytické evidence výrobních nákladů (viz dále kapitola 2). Zimmermannová (2011) označuje tuto část pořizovací ceny výrobních vstupů jako **environmentální náklady**. V rámci sledování spotřeby elektrické energie, pevných paliv nebo zemního plynu a některých dalších plynů lze v podniku vyčíslit objem finančních prostředků, který podnik platí v ceně těchto vstupů v důsledku environmentálních daní. Výši a vývoj těchto nákladů je možno sledovat průběžně nebo periodicky (Zimmermannová, 2011). Mezi environmentální náklady lze zařadit i náklady na nákup emisních povolenek (týká se pouze vybraných podniků). Pro sledování environmentálních nákladů v podniku je možno doporučit využívání **analytické evidence** zahrnující tzv. environmentální účty.

V rámci zefektivňování výrobního procesu se podnik snaží o minimalizaci nákladů. Jak již bylo uvedeno, environmentální daně by měly působit jako stimulace pro úsporu nákladů, zavádění environmentálních technologií či zavádění ekoinovací, což představuje příležitost pro podnikatelský subjekt a to zejména při

rostoucí poptávce po ekologicky šetrnějších výrobcích (Vaněček, 1995). To jsou jen některé možnosti, jak podnik může dosahovat snižování environmentálních nákladů v podobě environmentálních daní. Zimmermannová (2011) doplňuje další možnosti, jako je volba environmentálně příznivějších surovin, optimalizace výrobních procesů, organizační změny apod. Další změny mohou být prováděny v rámci procesů umožňující provoz výrobní činnosti, kdy lze zmínit osvětlení nebo vytápění. I v těchto oblastech lze docílit značných úspor například náhradou svítícího zařízení a stejně jako u domácností změnou výtopu. Zimmermannová (2011) uvádí příklad přechodu z vytápění uhlím na vytápění biomasou. Před samotnou realizací takovýchto opatření je nutno zohlednit návratnost investice a její efektivnost pro podnikatelský subjekt. Pro tuto činnost lze využívat tradiční metody hodnocení efektivnosti investičních projektů. Zároveň by podnik při realizaci všech investičních projektů měl uvažovat veškeré náklady a tím pádem i environmentální daně, neboť zemní plyn, pevná paliva a zejména elektrická energie představují významnou část nákladů. To vše by mělo být v souladu se základním principem podnikatelské činnosti, kterým je **princip hospodárnosti**, jež Synek (2006) definuje jako tvorbu maximálních výstupů za užití minimálních vstupů.

Při zavedení environmentálních daní do daňové soustavy České republiky došlo ke zvýšení cen vybraných produktů (pevná paliva, zemní plyn, elektřina), které jsou dle Synka (2006) součástí materiálových výrobních vstupů. Prvním efektem působícím na podnikovou sféru bylo zvýšení nákladů, kdy se jednalo o provozní náklady účtované ve skupině 50. Při zkoumání vlivu environmentálních daní z účetního hlediska vyplývá z této skutečnosti závěr, kdy toto zvýšení provozních nákladů vyvolává **pokles výsledku hospodaření**. Ceteris paribus pak dochází k poklesu podnikové výkonnosti měřené klasickými ukazateli, v nichž je dosazován zisk, to znamená především ukazatele rentability. Zvýšení podnikových nákladů se projeví v rámci vnitropodnikových kalkulací, jak na straně přímých, tak na straně režijních nákladů, přičemž se tato skutečnost

bude odvíjet od zaměření ekonomické činnosti daného podnikatelského subjektu. Navýšení přímých nákladů lze identifikovat u podniků, v jejichž kalkulacích se objevují energetické produkty (zejména pevná paliva) jako přímý výrobní vstup, jež lze jednoznačně vyčíslit na kalkulační jednici. Vyčíslení nepřímých nákladů je prováděno pomocí rozpočítávání na kalkulační jednici, tudíž je nelze přímo přiřadit k určitému výkonu. Podnikatelský subjekt má několik možností, jak reagovat na zvýšení určitého typu nákladů, v tomto případě zvýšení vlivem zavedení environmentálních daní, nicméně to musí promítnout do strategického plánu:

- Navýšení výnosů (zvýšení marže při stávajícím objemu prodeje, zvýšení objemu prodaných produktů apod.)
- Nákladové úspory (kompletní vyhodnocení efektivnosti podnikových procesů a formulace opatření vedoucí k úsporám v oblasti nákladů)
- Přesun činnosti (přesun činnosti do států s mírnějším environmentálním zdaněním)
- Zvýšení prodejních cen (před zvýšením cen nutno provést analýzu trhu)

2. EVIDENCE ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ V RÁMCI PODNIKOVÉHO ÚČETNICTVÍ

Podnik jako **odběratel** (spotřebitel) nemusí účtovat environmentální daň odděleně, neboť se stává součástí pořizovací ceny dodávaných produktů (pevná paliva, elektřina, zemní plyn a některé další plyny). V případě, že je podnik konečným spotřebitelem, je na dokladu uvedena položka ekologická daň a její výše. Podnik může analyticky rozlišovat environmentální daně a cenu bez této daně, nicméně v konečném důsledku vchází celá částka do nákladových položek. Při účtování zásob způsobem A je nejprve položka účtována například na účet 112.100 – (například pevná paliva) a při výdeji do spotřeby je účtováno na

nákladový účet 501.100 – (například spotřeba pevných paliv). Pokud podnikatelský subjekt sleduje environmentální náklady, jejichž součástí jsou i environmentální daně, využije dílčí analytické evidence, například 502.111 – daň z pevných paliv.

Jak plyne z tab. 1, environmentální daň je součástí pořizovací ceny a při vyskladňování zdaňované komodity (v tomto případě pevných paliv) dochází k přenosu do nákladů, konkrétně na účet 502 s příslušným analytickým rozlišením. Tento náklad je dle zákona o daních z příjmů (Česká republika, 1992) daňově uznatelný, environmentální daň tedy způsobuje snížení daňového základu daně z příjmů u konečných spotřebitelů pevných paliv.

Z tab. 1 lze vyčíslit, jakou relativní hodnotu činí environmentální daň z ceny pevných paliv v tomto případě. Přirozeně se výše daně bude lišit dle hodnoty spalného tepla v GJ, při uvažování 33 GJ spalného tepla na 1 tunu uhlí činí daň z pevných paliv 4,68 % z původní ceny.

V případě **dodavatele** pevných paliv konečným spotřebitelům je daň z pevných paliv účtována na příslušný účet skupiny 34, kdy lze pomocí analytické evidence rozlišovat jednotlivé environmentální daně. Zvolit lze například účet 345.100 pro daň z pevných paliv, kde je daňová povinnost účtována ve prospěch tohoto účtu. Pro dodavatele pevných paliv navíc vzniká povinnost vést evidenci o nákupu, prodeji a zásobách pevných paliv, včetně vyčíslení GJ spalného tepla. Běžné účetní případy jsou schematicky uvedeny v tab. 1. V tabulce jsou uvedeny údaje modelové případové studie, kdy je uvažován nákup 20 tun pevných paliv konečným spotřebitelem. Uvažován je plátců daň z přidané hodnoty a to jak u případu spotřebitele, tak u případu dodavatele pevných paliv. U pevných paliv je vycházeno z předpokladu, kdy 1 tuna uhlí představuje 33 GJ spalného tepla (Česká republika, 2007).

Tab. 1: Analytické rozlišování daně z pevných paliv v účetní jednotce (způsob A)

Konečný spotřebitel (plátce daně z přidané hodnoty)			
Účetní případ	Částka	MD	D
Nákup pevných paliv (20 tun)	120 000 Kč	111.100	321
Daň z pevných paliv	5 610 Kč	111.111	321
Daň z přidané hodnoty	26 378 Kč	343	321
Zařazení pevných paliv na sklad	120 000 Kč	112.100	111.100
Analytická evidence environmentální daně	5 610 Kč	112.111	111.111
Výdej pevných paliv do spotřeby	120 000 Kč	502.100	112.100
Analytická evidence environmentální daně	5 610 Kč	502.111	112.111
Dodavatel pevných paliv konečnému spotřebiteli (plátce daně z přidané hodnoty)			
Prodej pevných paliv	120 000 Kč	311	604
Daň z pevných paliv	5 610 Kč	311	345.100
Daň z přidané hodnoty	26 378 Kč	311	343

Zdroj: vlastní zpracování

Účetní jednotka může účtovat o zásobách rovněž způsobem B. Za využití této metody jsou výdaje na pořízení zásob jak nákupem, tak vlastní činností za trvání účetního období evidovány na příslušných nákladových účtech v účtové třídě 5. Pokud bude účetní jednotka využívat tuto metodu, nebude využíván účet „pořízení“ a dodávky budou účtovány ihned na

účet 502 s příslušným analytickým rozlišením. I při použití způsobu B pro evidenci zásob lze analyticky sledovat environmentální náklady, v tomto případě environmentální daně zatěžující pevná paliva. Účetní případy jsou ilustrovány v tab. 2, přičemž je vycházeno ze stejné případové studie, jako v předchozím případě.

Tab. 2: Analytické rozlišování daně z pevných paliv v účetní jednotce (způsob B)

Konečný spotřebitel (plátce daně z přidané hodnoty)			
Účetní případ	Částka	MD	D
Nákup pevných paliv (20 tun)	120 000 Kč	502.100	321
Daň z pevných paliv	5 610 Kč	502.111	321
Daň z přidané hodnoty	26 378 Kč	343	321

Zdroj: vlastní zpracování

V tab. 2 je znázorněno, že u konečného spotřebitele lze opět za pomoci analytické evidence sledovat vyšší environmentální daně u

zdaňovaného produktu. Účtování u dodavatele by bylo identické jako v předchozím případě, proto není znovu uváděno.

Řada podniků v České republice využívá v rámci své ekonomické činnosti **zemní plyn**. Ten je účtován stejně jako pevná paliva na nákladový účet 502 a lze jej dále identifikovat za pomoci analytické evidence. Podnikatelský subjekt může evidovat spotřebu zemního plynu například na účtu 502.200 a dále analyticky rozlišovat environmentální náklad v podobě environmentální daně na účtu 502.211. Přirozeně záleží na podnikatelském subjektu, jaký způsob analytické evidence zvolí.

Obdobně je postupováno při účtování **elektřiny**. Zde lze opět analyticky rozlišovat environmentální daň. Spotřebu elektřiny bez environmentální daně je možno účtovat na účet 502.300 a environmentální daň jako environmentální náklad na účet 502.311.

V České republice je vymezen algoritmus výpočtu daňové povinnosti plynoucí z daně z příjmů vymezen zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Tento zákon vymezuje, jaké náklady lze uplatnit jako daňově uznatelné a jaké naopak daňově uznatelné nejsou a zvyšují základ daně. V podnikové praxi je proto obvyklé, že se liší účetní výsledek hospodaření a základ daně z příjmů, neboť účetní náklady a daňové náklady nejsou totožné. Podobná situace nastává i u výnosů, nicméně sledování daňově uznatelných výnosů a účetních výnosů není předmětem této práce. Environmentální daně jsou pro podnikatelské subjekty nákladem zahrnutým v pořizovací ceně (viz § 25 zákona o účetnictví (Česká republika, 1991)) vybraných produktů, což bylo dokumentováno výše. Pro konečné spotřebitele, kteří nedisponují povolením pro nabytí produktu bez daně, dochází vlivem zavedení environmentální daně ke zvýšení vstupní ceny pevných paliv, zemního plynu a některých dalších plynů a elektřiny, což vede z účetního pohledu ke snížení výsledku hospodaření a z daňového pohledu ke snížení daňového základu, neboť se jedná o daňově uznatelné náklady. V konečném důsledku lze vyvodit závěr, kdy se vlivem environmentálních daní snižuje daňová povinnost u daně z příjmů, jejíž hodnota je účtována u podnikatelských subjektů na účty ve skupině 59.

3. ZOHLEDNĚNÍ ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ V PODNIKOVÉM ŘÍZENÍ NÁKLADŮ POMOCÍ POMĚROVÝCH UKAZATELŮ

Environmentální daně působí v rámci podnikových nákladů, kdy způsobují jejich nárůst, neboť u konečných spotřebitelů se zvyšuje cena produktu podléhajícímu environmentálnímu zdanění. V rámci sledování a řízení podnikové výkonnosti a řízení nákladů je vhodné vytvářet vazby na klíčové ukazatele. Pro účely měření a sledování environmentálních nákladů (v tomto případě environmentálních daní) byl vytvořen poměrový ukazatel, jenž má charakter ukazatele rentability. Jedná se o ukazatel *ROCME*, jenž vyjadřuje poměr zisku a jedné ze základních položek výkazu zisku a ztráty, konkrétně položky „spotřeba materiálu a energie“. Položka „spotřeba materiálu a energie“ obsahuje mimo jiné právě environmentální daně, jež zvyšují cenu zdaňovaných produktů pro konečného spotřebitele. Matematické vyjádření ukazatele je uvedeno ve vzorci 1.

$$ROCME_t = \frac{E_t}{\sum_{i=1}^n MEC_{i,t}} \times 100 \quad (1)$$

kde:

ROCME_t...Return on Costs (Material and Energy) běžného účetního období

E_t.....Earnings (zisk) běžného účetního období

MEC_{i,t}.....celkové náklady „spotřeba materiálu a energie“ (Material and Energy Costs) běžného účetního období

Označení ukazatele i jeho prvků bylo voleno z důvodu možnosti mezinárodního uplatnění a sjednocení odborné terminologie v anglickém jazyce. Tento ukazatel, který je označován jako **ROCME**, zohledňuje přímo zvýšení cen energetických produktů vlivem environmentálních daní. V rámci podnikové praxe lze doporučit periodické sledování tohoto ukazatele, přičemž cílem podniku by mělo být zvyšování jeho hodnoty.

Při aplikaci analytické evidence do podnikového účetnictví lze u jednotlivých podniků realizovat **průběžné sledování** výše environmentálních daní jako součásti výrobních nákladů absolutně. Takovéto analytické rozlišení však

umožňuje podnikatelskému subjektu i sledování rentability environmentálních nákladů, kdy lze vyčíslit jejich rentabilitu a lze přitom vycházet ze vzorce pro výpočet navrženého ukazatele *ROCME*. Pro určení rentability pouze environmentálních daní je nutno vyčíslit jejich výši a poté by ukazatel nabýval následující podoby uvedené ve vzorci 2:

$$ROET_t = \frac{E_t}{\sum_{i=1}^n ET_{i,t}} \times 100 \quad (2)$$

kde:

ROET_t.....Return on Environmental Taxes (rentabilita environmentálních daní)

E_t.....Earnings (zisk) běžného účetního období

ET_{i,t}.....Environmental Taxes (environmentální daně)

Rentabilita environmentálních nákladů může být sledována buď jako celková, v tomto případě je dána do poměru suma environmentálních daní (viz účty 502.111; 502.211; 502.311) a zisku nebo za jednotlivé environmentální daně individuálně. Individuální sledování lze doporučit u environmentálních daní, které zatěžují výrobní vstupy výrazně ovlivňující výsledek hospodaření. Význam této evidence roste s uvažováním podnikatelského subjektu o investicích do inovací nebo nových technologií, neboť podnik by měl uvažovat nejen prvotní úspory v množství spotřebovaných vstupů, ale i úspory druhotné, jako jsou environmentální daně, které tyto výrobní vstupy zatěžují a zvyšují jejich vstupní cenu. Sledování a průběžné vyhodnocování je vhodné provádět v časové řadě stejně jako u běžných ukazatelů finanční analýzy. V delším časovém horizontu lze identifikovat vývojové tendence a stanovit trend. Využití ukazatele je vhodné zejména pro průmyslové podniky a výsledky lze využít například při rozhodování o investicích do ekoinovací.

Mimo konstruovaných ukazatelů *ROCME* a *ROET* je možno vyčíslit ukazatel vyjadřující podíl environmentálních daní na nákladech podniku. Buď se může jednat o celkové náklady podniku, nebo pouze o položku z výkazu zisku a ztráty označenou jako „spotřeba materiálu a energie“. Hodnoty ukazatele využívající ve

výpočtu položky „spotřeba materiálu a energie“ mohou být vyčísleny dle následujícího vzorce 3:

$$ET/MEC_t = \frac{\sum_{i=1}^n ET_{i,t}}{\sum_{i=1}^n MEC_{i,t}} \times 100 \quad (3)$$

kde:

ET/MEC_t.....podíl environmentálních daní (Environmental Taxes) na celkových nákladech „spotřeba materiálu a energie“ (Material and Energy Costs) běžného účetního období

ET_{i,t}.....část ceny vstupů ve formě environmentálních daní běžného účetního období

MEC_{i,t}.....celkové náklady „spotřeba materiálu a energie“ (Material and Energy Costs) běžného účetního období

Výši environmentálních daní zjistí podnikatelský subjekt na daňovém dokladu. Výpočet a monitoring tohoto ukazatele za jednotlivá účetní období je doporučen v návaznosti na identifikaci zatížení podniku environmentálními daněmi, což je poté zohledňováno při strategickém rozhodování o investičních projektech v souvislosti s nižší spotřebou produktů zdaňovaných environmentálními daněmi.

ZÁVĚR

Řízení nákladů v podnikové praxi zahrnuje jejich podrobné sledování, k čemuž napomáhá vhodně zvolená analytická evidence. Environmentální daně jsou součástí pořizovací ceny vybraných produktů, přičemž je lze označovat jako součást environmentálních nákladů podniku. Analytické rozlišování environmentálních daní v rámci podnikových nákladů pak umožňuje vyčíslení ukazatelů, které byly v tomto příspěvku navrženy.

Pro podnikatelské subjekty byl navržen poměrový ukazatel, na jehož hodnotě se přímo podílejí environmentální daně. Tento ukazatel zohledňuje výši položky výkazu zisku a ztráty „spotřeba materiálu a energie“ a výši zisku. Jedná se o ukazatel rentability, jenž byl označen jako *ROCME_t*. Je doporučeno monitorovat hodnotu tohoto ukazatele v časové řadě a sledovat vývoj jeho výše. Druhým navrženým ukazatelem byl ukazatel *ROET_t*, který je zaměřen pouze na část nákladů ve

formě environmentálních daní. Pro podnikovou praxi je doporučeno vyčíslení tohoto ukazatele například za účetní období a jeho kontinuální sledování v časové řadě. Dalším navrženým ukazatelem byl ukazatel ET/MEC_t , který udává podíl environmentálních daní (jež jsou součástí environmentálních nákladů podniku) na celkových nákladech na materiál a energii. Rovněž u tohoto ukazatele lze doporučit jeho sledování v časové řadě, přičemž se zaváděním ekoinovací nebo nových technologií a zvyšováním efektivnosti výrobního procesu lze předpokládat jeho snižování. Všechny navržené ukazatele poskytují procentuální výsledky.

LITERATURA

- Albrecht, J. (2006). The use of consumption taxes to re-launch green tax reforms. *International Review of Law and Economics*, 26, 88-103.
- Baranzini, A., Goldemberg, J., & Speck, S. (2000). A future for carbon taxes. *Ecological Economics*, 3(32), 395-412.
- Ekins, P. (1999). European environmental taxes and charges: recent experience, issues and trends. *Ecological Economics*, 31, 39-62.
- Hořejší, B., et al. (2008). *Mikroekonomie*. Praha: Management Press.
- Hruška, Z., & Dvořáková, L. (2012). Ekologické daně jako nástroj omezování negativních externalit. *Mezinárodní Masarykova konference pro doktorandy a mladé vědecké pracovníky* (s. 1692-1697). Hradec Králové: Magnanimitas.
- Hruška, Z., & Dvořáková, L. (2013). Theoretical and practical problems of environmental taxation in conditions of the Czech Republic. *E & M Ekonomie a management*, 2013, 1(16), 18-32.
- Kovanicová, D., et al. (2003). *Finanční účetnictví světový koncept*. Praha: Polygon.
- Synek, M., et al. (2006). *Podniková ekonomika*. Praha: C.H.Beck.
- Vaněček, V. (1995). *Environmentální podnikové účetnictví*. [online]. Dostupné z: <http://www.czp.cuni.cz/knihovna/undp/modra/M13_Vanecek.htm>.
- Česká republika (1992). Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů*. 20. 11. 1992.
- Česká republika (2007). Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. In: *Sbírka zákonů*. 19. 9. 2007.
- Česká republika (1991). Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. In: *Sbírka zákonů*. 12. 12. 1991.
- Zimmermannová, J. (2011). Environmentální náklady podniku spojené s plněním legislativy v České republice. *Acta Oeconomica Pragensia*, 5.

Adresa autora (autorů):

Ing. Zdeněk Hruška

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta ekonomická
Katedra financí a účetnictví
hruskaz@kfu.zcu.cz

prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta ekonomická
Katedra financí a účetnictví,
ldvorako@kfu.zcu.cz

THE MONITORING OF ENVIRONMENTAL TAXES IN BUSINESS COSTS

Zdeněk Hruška, Lilia Dvořáková

Abstract: Environmental taxes have to act as a stimulus tool for improving the environment and reducing pollution. Their imposition on natural gas and some other gases, solid fuels and electricity led to an increase in the prices of these products, for which the final consumers of the corporate sector represents an increase of costs. In the context of business costs, it is recommended to monitor individual cost components such as using analytical evidence. Environmental taxes belong to a group of environmental costs and their monitoring allows conceive ratios within the effective cost management in the enterprise. The aim of this paper is to propose evidence of environmental taxes as part of business costs and to propose ratios spelling their impact on business performance. The paper show first the status of environmental taxes on the costs of business entities and provides the way for the monitoring by analytical evidence in the context of corporate accounting. This evidence of environmental taxes is then the starting point for calculating the three proposed indicators reflecting this type of taxation in business practice.

Key words: Analytical Evidence, Corporate Accounting, Environment, Environmental Tax

JEL Classification: H23, M41, O44